SKATTENYTT

Officiellt organ för Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund

Nr 11 1967 **Årgång 17**

DISTRIBUTÖR AV
MEDDELANDEN FRÅN RIKSSKATTENÄMNDEN

Det nya mervärdeskatteförslaget

av Dag Helmers

Den offentliga utredningen om indirekta skatter och socialförsäkringsavgifter har i oktober 1967 överlämnat sitt betänkande. Utredningsman har varit regeringsrådet Sture Lundell som biträtts av ett flertal experter. Utredningens uppgift har varit att verkställa en teknisk översyn av Allmänna skatteberedningens förslag till mervärdeskatt samt till ökat användande av arbetsgivaravgifter för finansiering av socialförsäkringarna.

Betänkandet, som stencilerats (Stencil Fi 1967:10), omfattar med bilagor 450 sidor. Remissinstanserna skall avge sina yttranden senast den 15 december 1967.

Den verkställda översynen har inte föranlett någon ändring i principerna för skatteberedningens förslag till mervärdeskatt. Det nu framlagda förslaget innebär sålunda att en mervärdeskatt i samtliga led skall ersätta den allmänna varuskatten och energiskatten. En transformering av dessa skatter till en mervärdeskatt skulle föranleda en skattesats av 12,8 % mot nuvarande 11,1 % i allmän varuskatt. Skatteberedningens förslag innebär även att de s. k. punktskatterna skulle ingå i en omläggning. Skattesatsen för mervärdeskatten skulle vid en sådan total omläggning bli 13,6 %. Det bör uppmärksammas att utredningen icke haft till uppgift att diskutera mervärdeskatten som ett led i en allmän skattereform och den har därför behandlat mervärdeskatten och socialförsäkringens finansiering var för sig.

Utredningens ståndpunkt är att mervärdeskatten skall ha en generell utformning, vilket medför en hög avkastningsförmåga samt en neutral verkan i både konsumtions- och konkurrenshänseende. Det nu framlagda förslaget överensstämmer sålunda principiellt med den utformning som mervärdeskatten fått i Danmark och Västtyskland.

I materiellt hänseende överensstämmer förslaget i stora delar med skatteberedd-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:10:14

ningens. Utredningen förordar en generell skatteplikt för varor vartill räknas även vatten och värme. Skattefriheten är begränsad på varuområdet till vissa fartyg, krigsmateriel, läkemedel, konstnärernas egen försäljning, personaltidningar och liknande. Utredningen anser från teknisk utgångspunkt att dagstidningarna kan beskattas. Om så ej blir fallet föreslås en total skattefrihet. Vad avser tjänsteområdet innefattar förslaget en precisering av de skattepliktiga tjänsterna. Förslaget åsyftar en i princip generell skatteplikt för tjänster med avseende på varor, mark, växtlighet, byggnader och alla fasta anläggningar. Skatteplikten avses omfatta även konsultuppdrag, resor, transporter, rumsuthyrning, databehandling, bokföring, skrivbyråverksamhet, reklam och annonsering. Utöver nu nämnda tjänster föreslås skatteplikt för skönhetsvård, hårvård och liknande. Som ett komplement till skatteplikten för olika byggnadsarbeten föreslås skatteplikt för byggnad som utgör lagertillgång i byggnadsrörelsen.

Mervärdeskatten föreslås redovisad enligt bokföringsmässiga grunder och skall enligt förslaget utgå på vederlaget exklusive skatt. Rabatter vid försäljning till konsument skall beaktas. Andra rabatter inom systemet förutsätter att kreditnota utfärdas för att rabatt skall föranleda reducering av omsättningen.

För att åstadkomma en beskattning av byggnadsarbeten, begränsad till materialandelen, förordas en reduktion av beskattningsvärdet till 60 %. Detta överensstämmer i princip med den allmänna varuskatten och med skatteberedningens förslag i denna del. Beträffande väg- och gatuarbeten, bro- och kanalbyggen m. m. skall skatt dock endast utgå på 20 % av vederlaget. Syftet med denna regel är att åstadkomma en konkurrensneutral verkan.

I diskussionen har framhållits önskvärdheten av att begränsa skattskyldigheten för jord- och skogsbruk. För närvarande beräknas antalet sådana driftsenheter uppgå till cirka 185.000. Strukturförändringen inom jordbruket föranleder ett årligt bortfall av ett stort antal sådana enheter. Det har därför synts utredningen naturligt att försöka finna en lösning som icke inkluderar dylika företag, vilka med stor sannolikhet kan komma att avvecklas inom en nära framtid. Med beaktande av det genomsnittliga mervärdet för jordbruk och skogsbruk har utredningen förordat att den skattepliktiga omsättningen i jordbruk skall reduceras vid beskattningen, till 60 % beträffande jordbruksprodukter och till 20 % i fråga om skogsprodukter. Begränsas skatteuttaget på detta sätt kan den ingående skattebelastningen för jordbruk och skogsbruk sägas motsvara den utgående skatten på dessa företags omsättning. M. a. o. sådana företag kan befrias från redovisningsskyldighet eftersom den in- och utgående skatten motsvarar varandra. En sådan befrielse från redovisningsskyldighet föreslår utredningen då omsättningen i jordbruket och skogsbruket ej överstiger 40.000 kronor. Systemet innebär sålunda att jordbrukare med sådan lägre omsättning betalar skatt på sina förvärv samt uttar skatt vid sin försäljning beräknad till det reducerade värdet. Denna utgående skatt på den egna omsättningen får jordbrukaren behålla. Med denna teknik skulle cirka 2/3 av antalet jordbrukare visserligen bli skattskyldiga men helt befrias från redovisningsskyldighet. För andra skattskyldiga förordas

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:10:14

frihet från redovisningsskyldighet vid en årsomsättning av 6.000 kronor.

I fråga om själva förfarandet föreslås att taxeringen slopas och att varje redovisningsperiod behandlas som en enhet och att deklaration och skattebetalning för en sådan period blir slutlig. Göres icke invändning av skattemyndigheten inom viss tid vinner deklarationen laga kraft.

Med denna förenkling av förfarandet har ansetts förenligt att åstadkomma en begränsning av de undantag från avdragsrätt för ingående skatt som skatteberedningen diskuterade. Det nu framlagda förslaget medger avräkning av all ingående skatt som avser näringsverksamheten utom i vad avser stadigvarande bostad eller logi för den skattskyldige eller hans anställda. Ett särskilt problem utgör personbilar som används i annan näringsverksamhet än yrkesmässig biltrafik. För att möjliggöra en definitiv bedömning under redovisningsperioden, som regelmässigt omfattar två månader, förordar utredningen den schablonlösningen att avdrag icke medges för ingående skatt vid anskaffning av personbil. Däremot medges avdragsrätt för den skatt som belöper på underhåll och drift av bilen.

Utredningen har löst problemen om den yrkesmässiga handeln med begagnade bilar samt beträffande s. k. utbytesmotorer och liknande.

Med denna uppläggning av skatten kommer 80 % av den privata konsumtionen att beskattas och antalet skattskyldiga stiger från nuvarande 170.000 till cirka 280.000.

Beträffande socialförsäkringens finansiering har utredningen icke något förslag i annan mening än att den granskat skatteberedningens förslag. Utredningen anför bl. a. att frågan om och när ökade arbetsgivaravgifter kan uttas blir beroende av vår internationella konkurrenssituation och de övriga ändringar i skattesystemet, som vid en sådan tidpunkt aktualiseras. Den tekniska granskningen föranleder utredningen att förorda, att ökade arbetsgivaravgifter uttas genom att avgift utgår på det första basbeloppet samt att åldersgränsen 65 år upphävs. Vidare anser utredningen att reduktion vid deltidstjänst skall upphävas. Uttas en avgift på basbeloppet och efter slopande av dessa reduceringar med samma procenttal som ATP skulle avkastningen bli cirka 1.900 milj. Dessa medel kan tekniskt avskiljas från vad som skall hänföras till AP-fonderna och användas till bestridande av andra socialförsäkringar såsom t. ex. folkpensionen. Utredningen redovisar olika alternativ för användningen men anser sig icke kunna ge något alternativ företräde, då man saknar vetskap om i vilket sammanhang ett sådant ökat avgiftsuttag kan komma till stånd.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:10:14